

TÜROFED TURİZM BÜLTENİ

Mayıs - 2017

Hazırlayan: Sezin Ulusoy

İÇİNDEKİLER

1.	TÜRKİYE'YE VE DÖRT İLİMİZE GELEN ZİYARETÇİLERİN YILLARA VE AYLARA GÖRE DAĞILIMI	1
1.1.	TÜRKİYE'YE GELEN ZİYARETÇİLERİN YILLARA VE AYLARA GÖRE DAĞILIMI	1
1.1.1.	TÜRKİYE'YE GELEN YABANCI ZİYARETÇİLERİN YILLARA VE AYLARA GÖRE DAĞILIMI	1
1.1.2.	TÜRKİYE'YE GELEN YURT DIŞINDA İKAMET EDEN VATANDAŞ ZİYARETÇİLERİN YILLARA VE AYLARA GÖRE DAĞILIMI.....	4
1.2.	DÖRT İLİMİZE GELEN ZİYARETÇİLERİN YILLARA VE AYLARA GÖRE DAĞILIMI.....	5
1.2.1.	İSTANBUL'A GELEN ZİYARETÇİ İSTATİSTİKLERİ	5
1.2.2.	ANTALYA'YA GELEN ZİYARETÇİ İSTATİSTİKLERİ	7
1.2.3.	MUĞLA'YA GELEN ZİYARETÇİ İSTATİSTİKLERİ.....	8
1.2.4.	İZMİR'E GELEN ZİYARETÇİ İSTATİSTİKLERİ	10
2.	TÜRKİYE'NİN TURİZM GELİRİ, ORTALAMA HARCAMA ve TURİZM GİDERİ	14
2.1.	TÜRKİYE'NİN TURİZM GELİRİ ve ORTALAMA HARCAMA.....	14
2.1.1.	TURİZM SEKTÖRÜNÜN TEKSTİL ve OTOMOTİV SEKTÖRÜ İLE KARŞILAŞTIRILMASI	17
2.2.	TÜRKİYE'NİN TURİZM GİDERİ	19

1. TÜRKİYE'YE VE DÖRT İLİMİZE GELEN ZİYARETÇİLERİN YILLARA VE AYLARA GÖRE DAĞILIMI

1.1. TÜRKİYE'YE GELEN ZİYARETÇİLERİN YILLARA VE AYLARA GÖRE DAĞILIMI

2017 yılının ilk 3 ayında ülkemize gelen ziyaretçilerin sayısı, geçen yılın aynı dönemine göre % 6,99 değerinde bir azalış ile 4.824.455 olmuştur.

Tablo 1. Türkiye'ye Gelen Ziyaretçilerin Yıllara ve Aylara Göre Dağılımı

AYLAR	YILLAR				% DEĞİŞİM ORANI		
	2014	2015	2016	2017*	2015/2014	2016/2015	2017/2016
OCAK	1.426.149	1.594.400	1.521.249	1.384.622	11,80	-4,59	-8,98
ŞUBAT	1.708.255	1.751.380	1.631.277	1.494.891	2,52	-6,86	-8,36
MART	2.197.885	2.269.962	2.034.471	1.944.942	3,28	-10,37	-4,40
NİSAN	3.010.627	2.768.482	2.219.619		-8,04	-19,83	
MAYIS	4.330.933	4.187.786	3.029.374		-3,31	-27,66	
HAZİRAN	4.794.562	4.482.621	2.902.139		-6,51	-35,26	
TEMMUZ	5.829.607	6.131.213	4.211.530		5,17	-31,31	
AĞUSTOS	5.816.977	5.656.083	3.709.503		-2,77	-34,42	
EYLÜL	4.773.251	4.708.032	3.412.154		-1,37	-27,52	
EKİM	3.821.286	3.688.684	2.853.430		-3,47	-22,64	
KASIM	2.025.739	2.055.549	1.699.949		1,47	-17,30	
ARALIK	1.891.975	1.819.877	1.681.985		-3,81	-7,58	
TOPLAM	41.627.246	41.114.069	30.906.680		-1,23	-24,83	
3 AY TOP.	5.332.289	5.615.742	5.186.997	4.824.455	5,31	-7,63	-6,99

Kaynak: T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı, Yatırım ve İşletmeler Genel Müdürlüğü, 2017-Mayıs Bülteni

*TÜİK verilerinin çeyrek dönemlerde açıklanması nedeniyle Ocak-Mart ayları bulunmamaktadır.

1.1.1. TÜRKİYE'YE GELEN YABANCI ZİYARETÇİLERİN YILLARA VE AYLARA GÖRE DAĞILIMI

2017 yılı Mayıs ayında ülkemizi ziyaret eden yabancı sayısı, geçen yılın aynı ayına göre %16,27'lik bir artışla 2.889.873 olmuştur. Mayıs ayında ülkemize gelen 2.889.873 yabancı ziyaretçinin 47 720 (%1,65) günübirlikçidir.

Tablo 2. Türkiye'ye Gelen Yabancı Ziyaretçilerin Yıllara ve Aylara Göre Dağılımı

AYLAR	YILLAR				% DEĞİŞİM ORANI		
	2014	2015	2016	2017	2015/2014	2016/2015	2017/2016
OCAK	1.146.815	1 250 941	1 170 333	1 055 474	9,08	-6,44	-9,81
ŞUBAT	1.352.184	1 383 343	1 240 633	1 159 833	2,3	-10,32	-6,51
MART	1.851.980	1 895 940	1 652 511	1 587 007	2,37	-12,84	-3,96
NİSAN	2.652.071	2 437 263	1 753 045	2 070 322	-8,1	-28,07	18,10
MAYIS	3.900.096	3 804 158	2 485 411	2 889 873	-2,46	-34,67	16,27
HAZİRAN	4.335.075	4 123 109	2 438 293		-4,89	-40,86	
TEMMUZ	5.214.519	5 480 502	3 468 202		5,1	-36,72	
AĞUSTOS	5.283.333	5 130 967	3 183 003		-2,88	-37,96	
EYLÜL	4.352.429	4 251 870	2 855 397		-2,31	-32,84	
EKİM	3.439.554	3 301 194	2 449 948		-4,02	-25,79	
KASIM	1.729.803	1 720 554	1 353 280		-0,53	-21,35	
ARALIK	1.580.041	1 464 791	1 302 157		-7,29	-11,1	
TOPLAM	36.837.900	36 244 632	25 352 213		-1,61	-30,05	
5 AYLIK TOP.	10.903.146	10 771 645	8 301 933	8 762 509	-1,21	-22,93	5,55

Kaynak: T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı, Yatırım ve İşletmeler Genel Müdürlüğü, 2017-Mayıs Bülteni

2017 yılı Ocak-Mayıs döneminde ülkemizi ziyaret eden yabancı sayısı geçen yılın aynı dönemine göre %5,55 artış göstererek 8.762.509 olmuştur. 2017 yılı Ocak-Mayıs döneminde Ülkemize gelen 8.762.509 yabancı ziyaretçinin 99.900 (%1,14) günübirlikçidir.

Ocak-Mayıs döneminde ülkemize gelen yabancı ziyaretçilerin en çok giriş yaptıkları sınır kapılarının bağlı olduğu iller sıralamasında ilk 5 il aşağıdaki şekilde gerçekleşmiştir:

- 1-İstanbul %40,65 (3 561 811)
- 2-Antalya %20,81 (1 823 577)
- 3-Edirne %10,65 (933 024)
- 4-Artvin %10,50 (919 745)
- 5-Muğla %3,66 (321 138)

Tablo 3'e göre, 2017 yılı Ocak-Mayıs ayında ülkemize en çok ziyaretçi gönderen ilk beş ülke sırasıyla; Rusya Federasyonu, Gürcistan, Almanya, İran ve Bulgaristan'dır. Avrupa'dan gelen ziyaretçi sayısında geçen yıla göre %17,10'luk azalış olmuştur. Rusya Federasyonu'ndan gelen ziyaretçi sayısında %571,86 oranında artış gözlenmektedir.

Tablo 3. Türkiye'ye Gelen Yabancıların Milliyetlerine Göre Karşılaştırması (Ocak-Mayıs)

MİLLİYET	YILLAR			% DEĞİŞİM ORANI	
	2015	2016	2017	2016/2015	2017/2016
Cezayir	60 479	67 710	74 016	11,96	9,31
Fas	39 519	36 993	36 045	-6,39	-2,56
Güney Afrika Cumhuriyeti	15 046	10 884	10 340	-27,66	-5,00
Libya	104 547	27 661	31 947	-73,54	15,49
Mısır	38 801	40 626	35 262	4,70	-13,20
Sudan	4 504	4 317	4 136	-4,15	-4,19
Tunus	42 555	44 632	43 321	4,88	-2,94
Diğ. AFRIKA ÜLKELERİ	38 386	37 668	36 984	-1,87	-1,82
TOPLAM AFRIKA	343 837	270 491	272 051	-21,33	0,58
Arjantin	24 971	29 132	16 214	16,66	-44,34
Brezilya	31 464	15 086	14 124	-52,05	-6,38
Kolombiya	7 988	5 775	7 312	-27,70	26,61
Şili	7 983	4 367	2 795	-45,30	-36,00
Venezuela	1 906	1 683	2 074	-11,70	23,23
Diğ. GÜNEY AMERİKA ÜLKELERİ	6 259	4 805	4 439	-23,23	-7,62
TOPLAM GÜNEY AMERİKA	80 571	60 848	46 958	-24,48	-22,83
TOPLAM KUZEY AMERİKA	5 934	5 501	5 125	-7,30	-6,84
TOPLAM ORTA AMERİKA	2 785	2 379	2 898	-14,58	21,82
TOPLAM AMERİKA	89 290	68 728	54 981	-23,03	-20,00
Bahreyn	13 008	17 500	22 031	34,53	25,89
Birleşik Arap Emirlikleri	19 734	16 312	16 177	-17,34	-0,83
Irak	307 659	135 762	239 996	-55,87	76,78
İsrail	57 935	79 551	105 482	37,31	32,60
Katar	14 468	14 029	15 499	-3,03	10,48
Kuveyt	61 572	61 186	77 259	-0,63	26,27
Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti	84 054	81 714	82 536	-2,78	1,01
Lübnan	52 314	58 586	57 160	11,99	-2,43

Suudi Arabistan	144 150	154 495	166 175	7,18	7,56
Ürdün	41 349	56 260	64 500	36,06	14,65
Yemen	9 518	8 487	9 851	-10,83	16,07
Diğ. Bati Asya Ülkeleri	299 383	119 892	108 743	-59,95	-9,30
TOPLAM Bati Asya	1 105 144	803 774	965 409	-27,27	20,11
Bangladeş	4 761	4 388	3 444	-7,83	-21,51
Çin Halk Cumhuriyeti	106 070	69 085	81 085	-34,87	17,37
Endonezya	25 361	21 752	41 768	-14,23	92,02
Filipinler	26 564	22 821	20 830	-14,09	-8,72
Hindistan	47 978	36 790	27 559	-23,32	-25,09
İran	656 164	693 641	774 010	5,71	11,59
Malezya	31 068	24 956	21 718	-19,67	-12,97
Pakistan	19 893	20 400	20 296	2,55	-0,51
Singapur	9 271	6 845	4 895	-26,17	-28,49
Tayland	11 752	4 719	8 193	-59,85	73,62
Diğ. Güney Asya Ülkeleri	43 474	51 071	50 083	17,47	-1,93
TOPLAM Güney Asya	982 356	956 468	1 053 881	-2,64	10,18
TOPLAM ASYA	2 087 500	1 760 242	2 019 290	-15,68	14,72
Almanya	1 553 114	1 157 235	863 572	-25,49	-25,38
Avusturya	112 866	81 387	65 587	-27,89	-19,41
Belçika	154 057	106 059	94 362	-31,16	-11,03
Çek Cumhuriyeti	32 131	19 013	15 894	-40,83	-16,40
Danimarka	107 339	94 190	58 848	-12,25	-37,52
Finlandiya	76 337	48 844	27 442	-36,02	-43,82
Fransa	252 489	172 953	144 838	-31,50	-16,26
Hollanda	375 166	291 541	205 931	-22,29	-29,36
İngiltere (Birleşik Krallık)	592 146	459 395	396 515	-22,42	-13,69
İrlanda	27 641	17 209	12 978	-37,74	-24,59
İspanya	84 227	42 807	33 645	-49,18	-21,40
İsveç	188 433	102 685	70 367	-45,51	-31,47
İsviçre	106 567	70 803	54 039	-33,56	-23,68
İtalya	161 049	88 636	65 603	-44,96	-25,99
İzlanda	1 874	948	769	-49,41	-18,88
Lüksemburg	3 897	1 754	1 156	-54,99	-34,09
Macaristan	30 801	19 563	14 811	-36,49	-24,29
Norveç	74 195	49 394	29 890	-33,43	-39,49
Polonya	96 829	50 163	55 366	-48,19	10,37
Portekiz	17 380	10 647	7 757	-38,74	-27,14
Slovakya	15 484	10 361	9 798	-33,09	-5,43
Yunanistan	298 282	233 968	204 806	-21,56	-12,46
TOPLAM AVRUPA OECD	4 362 304	3 129 555	2 433 974	-28,26	-22,23
Arnavutluk	24 974	25 091	27 137	0,47	8,15
Bosna Hersek	27 460	23 432	24 738	-14,67	5,57
Bulgaristan	665 489	646 928	638 409	-2,79	-1,32
Estonya	20 819	14 661	13 430	-29,58	-8,40
Güney Kıbrıs Rum Kesimi	2 827	2 687	2 609	-4,95	-2,90
Hırvatistan	17 075	9 752	7 989	-42,89	-18,08
Karadağ	8 126	7 322	6 886	-9,89	-5,95
Kosova	30 773	32 871	32 867	6,82	-0,01
Letonya	18 089	11 490	11 435	-36,48	-0,48
Litvanya	33 567	34 544	37 057	2,91	7,27
Makedonya	61 490	54 953	55 555	-10,63	1,10

Malta	2 657	2 130	1 504	-19,83	-29,39
Romanya	121 407	107 542	100 097	-11,42	-6,92
Sırbistan	50 513	42 563	43 206	-15,74	1,51
Slovenya	14 001	8 088	6 293	-42,23	-22,19
Diğ. AVRUPA OECD DIőI ÜLKELERİ	698	475	435	-31,95	-8,42
TOPLAM AVRUPA OECD DIőI	1 099 965	1 024 529	1 009 647	-6,86	-1,45
TOPLAM AVRUPA	5 462 269	4 154 084	3 443 621	-23,95	-17,10
Azerbaycan	210 591	188 761	243 421	-10,37	28,96
Beyaz Rusya (Belarus)	42 357	21 091	39 990	-50,21	89,61
Ermenistan	14 270	12 445	14 302	-12,79	14,92
Gürcistan	665 421	844 038	874 955	26,84	3,66
Kazakistan	93 646	49 296	78 979	-47,36	60,21
Kırgızistan	36 874	35 979	39 770	-2,43	10,54
Moldova	43 465	40 912	44 444	-5,87	8,63
Özbekistan	53 611	44 560	62 810	-16,88	40,96
Rusya Fed.	801 915	138 181	928 376	-82,77	571,86
Tacikistan	13 254	9 032	10 847	-31,85	20,10
Türkmenistan	63 587	58 928	77 768	-7,33	31,97
Ukrayna	192 237	254 056	316 252	32,16	24,48
TOPLAM B.D.T.	2 231 228	1 697 279	2 731 914	-23,93	60,96
Amerika Birleşik Devletleri	232 353	181 298	112 077	-21,97	-38,18
Avustralya	78 245	32 896	18 497	-57,96	-43,77
Güney Kore	107 756	51 956	46 066	-51,78	-11,34
Japonya	45 719	20 527	15 342	-55,10	-25,26
Kanada	55 578	39 749	25 499	-28,48	-35,85
Meksika	11 179	7 037	5 444	-37,05	-22,64
Yeni Zelanda	10 950	5 264	3 166	-51,93	-39,86
TOPLAM DiğER OECD	541 780	338 727	226 091	-37,48	-33,25
TOPLAM MİLLİYETSİZ	15 616	12 077	14 438	-22,66	19,55
TOPLAM OKYANUSYA	125	305	123	144,00	-59,67
YABANCI TOPLAM	10 771 645	8 301 933	8 762 509	-22,93	5,55

Kaynak: T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı, Yatırım ve İşletmeler Genel Müdürlüğü, 2017-Mayıs Bülteni

1.1.2. TÜRKİYE'YE GELEN YURT DIşINDA İKAMET EDEN VATANDAş ZİYARETÇİLERİN YILLARA VE AYLARA GÖRE DAĞILIMI

2017 yılının ilk üç ayında ülkemizi ziyaret eden vatandaş sayısı, geçen yılın aynı dönemine göre %9,02 değerinde bir azalış ile 1.022.141 olarak gerçekleşmiştir.

Tablo 4'te Türkiye'ye gelen yurt dışında ikamet eden vatandaş ziyaretçilerin yıllara ve aylara göre dağılımı verilmiştir.

Tablo 4. Türkiye'ye Gelen Yurt Dışında İkamet Eden Vatandaş Ziyaretçilerin Yıllara ve Aylara Göre Dağılımı

AYLAR	YILLAR				% DEĞİŞİM ORANI		
	2014	2015	2016	2017*	2015/2014	2016/2015	2017/2016
OCAK	279.334	343.459	350.916	329.148	22,96	2,17	-6,20
ŞUBAT	356.071	368.037	390.644	335.058	3,36	6,14	-14,23
MART	345.905	374.022	381.960	357.935	8,13	2,12	-6,29
NİSAN	358.556	331.219	466.574		-7,62	40,87	
MAYIS	430.837	383.628	543.963		-10,96	41,79	
HAZİRAN	459.487	359.512	463.846		-21,76	29,02	
TEMMUZ	615.088	650.711	743.328		5,79	14,23	
AĞUSTOS	533.644	525.116	526.500		-1,60	0,26	
EYLÜL	420.822	456.162	556.757		8,40	22,05	
EKİM	381.732	387.490	403.482		1,51	4,13	
KASIM	295.936	334.995	346.669		13,20	3,48	
ARALIK	311.934	355.086	379.828		13,83	6,97	
TOPLAM	4.789.346	4.869.437	5.554.467		1,67	14,07	
3 AY TOP.	981.310	1.085.518	1.123.520	1.022.141	10,62	3,50	-9,02

Kaynak: T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı, Yatırım ve İşletmeler Genel Müdürlüğü, 2017-Nisan Bülteni

*TÜİK verilerinin çeyrek dönemlerde açıklanması nedeniyle Ocak-Mart ayları bulunmamaktadır.

1.2. DÖRT İLİMİZE GELEN ZİYARETÇİLERİN YILLARA VE AYLARA GÖRE DAĞILIMI

En önemli turizm merkezlerimizden olan İstanbul, Antalya, Muğla ve İzmir'in gelen ziyaretçi istatistikleri aşağıdaki bölümlerde aktarılmıştır.

1.2.1. İSTANBUL'A GELEN ZİYARETÇİ İSTATİSTİKLERİ

2017 yılının Mayıs ayında İstanbul'a gelen yabancı sayısı, geçen yılki Mayıs ayı ile karşılaştırıldığında %4,53 oranında azalarak 830.019 olarak gerçekleşmiştir.

Tablo 5. İstanbul'a Gelen Yabancı Ziyaretçilerin Aylara ve Yıllara Göre Dağılımı

AYLAR	YILLAR				DEĞİŞİM ORANI		
	2014	2015	2016	2017	2015/2014	2016/2015	2017/2016
OCAK	635.283	691.496	692.172	559.372	8,80%	0,10%	-19,19%
ŞUBAT	696.054	732.202	674.465	590.175	5,20%	-7,90%	-12,50%
MART	866.985	944.931	783.164	742.479	9,00%	-17,10%	-5,19%
NİSAN	1.014.662	1.037.506	715.161	835.614	2,30%	-31,10%	16,84%
MAYIS	1.079.598	1.182.906	869.446	830.019	9,60%	-26,50%	-4,53%
HAZİRAN	1.090.284	1.091.357	707.050		0,10%	-35,20%	
TEMMUZ	1.155.407	1.400.183	924.686		21,20%	-34,00%	
AĞUSTOS	1.290.218	1.333.515	908.663		3,40%	-31,80%	
EYLÜL	1.181.742	1.205.089	800.675		2,00%	-33,60%	
EKİM	1.132.655	1.125.263	790.951		-0,70%	-29,70%	
KASIM	844.289	848.420	663.524		0,50%	-21,8%	
ARALIK	855.806	821.809	674.030		-4,00%	-18,0%	
TOPLAM	11.842.983	12.414.677	9.203.987		-4,80%	-25,9%	
5 AYLIK TOP	4.292.582	4.589.041	3.734.408	3.557.659	6,91%	-18,62%	-4,73%

Kaynak: İstanbul İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, 2017-mAYIS Bülteni

2017 yılının Ocak-Mayıs aylarında İstanbul'a gelen yabancıların milliyetlerine göre dağılımı incelendiğinde ilk 10 ülkenin sırasıyla; Almanlar, İranlılar, Ruslar, Suudi Arabistanlılar, Iraklılar, İngilizler, Ukraynalılar, Fransızlar, Amerikalılar ve Hollandalılardır.

Tablo 6. İstanbul'a Gelen Yabancı Ziyaretçilerin Milliyetlerine Göre Dağılımı (Ocak-Mayıs)

	ÜLKE İSMİ	2017	2016	Değişim		ÜLKE İSMİ	2017	2016	Değişim
1	ALMANYA	320.332	390.208	-17,9	56	AVUSTRALYA	14.005	22.022	-36,4
2	İRAN	258.895	294.122	-12	57	NORVEÇ	13.929	14.332	-2,8
3	RUSYA FED.	157.847	102.301	54,3	58	JAPONYA	13.432	18.410	-27
4	SUUDİ ARABİSTAN	155.269	143.230	8,4	59	BREZİLYA	12.577	12.530	0,4
5	IRAK	143.408	93.486	53,4	60	AFGANİSTAN	12.434	15.418	-19,4
6	İNGİLTERE	126.154	159.170	-20,7	61	FİLİPİNLER	11.716	13.290	-11,8
7	UKRAYNA	122.850	125.619	-2,2	62	HAYMATLOS	11.503	9.826	17,1
8	FRANSA	118.605	146.342	-19	63	BEYAZ RUSYA	11.065	10.166	8,8
9	ABD	95.694	139.845	-31,6	64	FİNLANDİYA	10.514	15.185	-30,8
10	HOLLANDA	92.624	110.896	-16,5	65	TACİKİSTAN	9.828	8.604	14,2
11	KUVEYT	76.679	60.682	26,4	66	MAKEDONYA	9.757	10.675	-8,6
12	AZERBEYCAN	76.238	71.878	6,1	67	GÜNEY AFRİKA	9.678	10.053	-3,7
13	TÜRKMENİSTAN	73.352	54.719	34,1	68	ÇEK CUMH.	9.593	13.627	-29,6
14	CEZAYİR	72.893	66.495	9,6	69	NİJERYA	9.493	10.133	-6,3
15	ÇİN	72.731	65.662	10,8	70	YEMEN	9.422	8.160	15,5
16	ÖZBEKİSTAN	60.206	43.068	39,8	71	MACARİSTAN	9.395	13.588	-30,9
17	İTALYA	58.464	79.649	-26,6	72	İRLANDA	7.895	11.170	-29,3
18	LÜBNAN	53.710	53.547	0,3	73	LİTVANYA	7.286	8.949	-18,6
19	KAZAKİSTAN	53.517	39.432	35,7	74	TAYLAND	6.966	4.088	70,4
20	ÜRDÜN	47.500	46.864	1,4	75	ERMENİSTAN	6.682	5.802	15,2
21	İSVEÇ	46.691	49.643	-5,9	76	KOLOMBİYA	6.571	4.911	33,8
22	AVUSTURYA	44.674	50.594	-11,7	77	FİLİSTİN	6.564	4.612	42,3
23	BELÇİKA	43.857	45.113	-2,8	78	PORTAKİZ	6.162	9.097	-32,3
24	İSRAİL	43.366	38.453	12,8	79	HIRVATİSTAN	5.931	6.877	-13,8
25	TUNUS	42.143	43.829	-3,8	80	SLOVAKYA	5.357	6.196	-13,5
26	GÜNEY KORE	41.451	48.578	-14,7	81	UMMAN	5.212	5.505	-5,3
27	ENDENOZYA	39.533	20.045	97,2	82	MOĞOLİSTAN	5.162	4.576	12,8
28	KIRGIZİSTAN	37.295	34.589	7,8	83	SLOVENYA	5.113	6.323	-19,1
29	KKTC	36.417	39.810	-8,5	84	MEKSİKA	4.389	5.226	-16
30	İSVİÇRE	34.994	43.346	-19,3	85	LETONYA	4.320	5.377	-19,7
31	MISIR	34.134	39.598	-13,8	86	ESTONYA	4.302	6.195	-30,6
32	FAS	33.764	34.704	-2,7	87	KARADAĞ	4.104	4.646	-11,7
33	ROMANYA	33.433	38.264	-12,6	88	SUDAN	3.867	4.091	-5,5
34	SURİYE	32.935	43.228	-23,8	89	SİNGAPUR	3.726	5.648	-34
35	LİBYA	31.484	27.215	15,7	90	BANGLADEŞ	3.199	4.214	-24,1
36	BULGARİSTAN	29.273	33.521	-12,7	91	YENİ ZELENDA	2.642	4.035	-34,5
37	YUNANİSTAN	29.060	41.239	-29,5	92	ŞİLİ	2.446	3.498	-30,1
38	İSPANYA	29.030	37.912	-23,4	93	KONGO DMK. CUM.	2.323	2.181	6,5
39	DANİMARKA	27.046	32.640	-17,1	94	SENEGAL	2.201	2.374	-7,3
40	GÜRCİSTAN	24.911	25.987	-4,1	95	ETİYOPYA	2.116	1.901	11,3
41	HİNDİSTAN	23.215	30.715	-24,4	96	KAMERUN	2.113	2.144	-1,4
42	KOSOVA	22.366	22.335	0,1	97	HONKONG	2.008	2.831	-29,1
43	KANADA	22.203	29.782	-25,4	98	KIBRIS RUM KESİMİ	1.866	2.027	-7,9
44	TAYVAN	21.992	19.936	10,3	99	VENEZUELLA	1.857	1.393	33,3

45	BAHREYN	21.852	17.343	26	100	BİRLEŞMİŞ MİL. ÖRG.	1.726	2.272	-24
46	MALAZYA	19.517	24.035	-18,8	101	NEPAL	1.621	1.569	3,3
47	PAKİSTAN	18.443	18.799	-1,9	102	EKVATOR	1.607	1.158	38,8
48	BİRLEŞİK ARAP EM.	15.921	16.086	-1	103	KENYA	1.574	2.243	-29,8
49	ARNAVUTLUK	15.877	15.489	2,5	104	GANA	1.400	1.265	10,7
50	MOLDOVA CUM.	15.568	15.270	2	105	MALTA	1.353	1.982	-31,7
51	ARJANTİN	15.200	27.835	-45,4	106	SOMALİ	1.325	1.278	3,7
52	SIRBİSTAN	15.163	16.579	-8,5	107	PERU	1.235	1.446	-14,6
53	KATAR	14.976	13.440	11,4	108	VİETNAM	1.071	756	41,7
54	POLONYA	14.697	18.530	-20,7	109	UGANDA	1.056	1.091	-3,2
55	BOSNA HERSEK	14.085	14.206	-0,9	110	DİĞER ÜLKELER	19.436	21.467	-7,6

Kaynak: İstanbul İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, 2017-Mayıs Bülteni

Suudi Arabistan, Irak, Kuveyt, Cezayir, Ürdün, Lübnan, Suriye, Tunus, Mısır, Fas, Libya, Bahreyn, Katar, Birleşik Arap Emirlikleri, Yemen, Filistin, Umman ve Sudan'ın oluşturduğu Arap ülkelerinden gelen ziyaretçilerin sayıları ve payı Tablo 7'de verilmiştir.

Tablo 7. İstanbul'a Arap Ülkelerinden Gelen Ziyaretçiler (Ocak-Mayıs)

	2015	2016	2017	2016/2015	2017/2016
İSTANBUL'A GELEN ZİYARETÇİ SAYISI	4.589.041	3.734.408	3.557.659	-19%	-5%
ARAP ÜLKELERİNDEN GELENLER SAYISI	629.947	548.984	809.092	-13%	47%
PAY	13,73%	14,70%	22,74%		

Kaynak: İstanbul İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, 2017-Mayıs Bülteni

1.2.2. ANTALYA'YA GELEN ZİYARETÇİ İSTATİSTİKLERİ

Antalya'ya 2017 yılının Mayıs ayında gelen ziyaretçi sayısı 1.056.971 olarak gerçekleşerek, geçen yılın aynı ayında gelen ziyaretçi sayısına göre %65 artış göstermiştir.

Tablo 8. Antalya'ya Gelen Ziyaretçilerin Aylara ve Yıllara Göre Dağılımı

AYLAR	YILLAR				DEĞİŞİM ORANI		
	2014	2015	2016	2017	2015/2014	2016/2015	2017/2016
OCAK	116.974	117.746	95.148	87.310	0,66%	-19,19%	-8%
ŞUBAT	158.147	156.005	108.164	84.612	-1,35%	-30,67%	-22%
MART	330.291	322.230	257.441	165.741	-2,44%	-20,11%	-36%
NİSAN	797.141	651.885	373.764	517.360	-18,22%	-42,66%	38%
MAYIS	1.506.809	1.388.037	639.227	1.056.971	-7,88%	-53,95%	65%
HAZİRAN	1.779.151	1.642.032	712.953		-7,71%	-56,58%	
TEMMUZ	2.046.715	2.036.137	1.013.912		-0,52%	-50,20%	
AĞUSTOS	2.020.338	1.952.730	1.007.801		-3,35%	-48,39%	
EYLÜL	1.621.491	1.585.690	934.545		-2,21%	-41,06%	
EKİM	1.131.009	1.087.831	791.718		-3,82%	-27,22%	
KASIM	283.117	272.926	140.637		-3,60%	-48,47%	
ARALIK	151.000	118.591	106.603		-21,46%	-7%	
TOPLAM	11.942.183	11.331.840	6.181.913		-5,11%	-%43	
5 AYLIK TOP.	2.825.514	2.525.392	1.473.744	1.911.994	-11%	-42%	30%

Kaynak: Antalya İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü ve Antalya Valiliği Havalimanı Mülki İdare Amirliği verilerinden derlenmiştir.

2017 yılının ilk beş ayında Antalya'ya gelen yabancıların milliyetlerine göre dağılımı incelendiğinde, ilk 5 ülke sırasıyla; Rusya Federasyonu, Almanya, Ukrayna, İngiltere ve Hollanda'dır.

Birinci kaynak pazarımız olan Almanya'dan, Antalya'ya gelen ziyaretçi sayısında yılın ilk beş ayında geçen yılın aynı dönemine göre %35 oranında düşüş yaşanmıştır. İkinci kaynak pazarımız olan yılın ilk beş ayında Rusya'dan gelen ziyaretçi sayısı, geçen senenin aynı dönemine göre %3137 oranında artmıştır.

Tablo 9. Antalya'ya Gelen Ziyaretçilerin Milliyetlerine Göre Dağılımı (Ocak-Mayıs)

MİLLİYETİ	2014	2015	2016	2017	2015/2014	2016/2015	2017/2016
RUSYA	802.364	542.160	21.359	691.484	-32%	-96%	3137%
ALMANYA	731.810	830.917	582.782	376.212	14%	-30%	-35%
UKRAYNA	71.868	56.853	89.310	136.399	-21%	57%	53%
İNGİLTERE	120.502	116.464	93.285	86.570	-3%	-20%	-7%
HOLLANDA	169.475	150.395	100.809	64.961	-11%	-33%	-36%
İSRAİL	36.075	22.738	38.390	45.579	-37%	69%	19%
İRAN	55.873	45.790	43.848	34.106	-18%	-4%	-22%
BELÇİKA	67.717	61.307	37.476	29.137	-9%	-39%	-22%
POLONYA	40.032	40.993	17.465	26.939	2%	-57%	54%
DANİMARKA	61.162	45.381	37.080	25.885	-26%	-18%	-30%
BEYAZ RUSYA	28.313	26.000	8.194	24.194	-8%	-68%	195%
LİTVANYA	21.523	19.453	20.908	23.926	-10%	7%	14%
İSVEÇ	94.882	84.550	39.269	17.972	-11%	-54%	-54%
İSVİÇRE	38.790	37.101	20.678	13.774	-4%	-44%	-33%
NORVEÇ	51.081	42.333	26.850	13.105	-17%	-37%	-51%
FRANSA	64.683	25.986	10.496	10.784	-60%	-60%	3%
AVUSTURYA	43.891	35.368	18.279	9.137	-19%	-48%	-50%
FİNLANDIYA	41.675	44.461	25.409	9.050	7%	-43%	-64%
K.K.T.C.	3.298	4.118	4.662	5.455	25%	13%	17%
ÇEK	15.427	10.950	3.561	4.416	-29%	-67%	24%
SLOVAKYA	5.588	4.783	2.425	3.050	-14%	-49%	26%
İTALYA	5.450	7.328	2.555	2.020	34%	-65%	-21%
MACARİSTAN	4.072	4.467	2.024	1.785	10%	-55%	-12%
SLOVENYA	3.568	3.217	1.370	783	-10%	-57%	-43%
HIRVATİSTAN	2.951	1.904	1.181	528	-35%	-38%	-55%
DİĞER	121.321	124.081	86.089	103.207	2%	-31%	20%
TÜRKİYE	122.123	136.294	137.990	151.536	12%	1%	10%
TOPLAM	2.825.514	2.525.392	1.473.744	1.911.994	-11%	-42%	30%

Kaynak: Antalya Valiliği Havalimanı Mülki İdare Amirliği Nisan-2017 verilerinden derlenmiştir.

1.2.3. MUĞLA'YA GELEN ZİYARETÇİ İSTATİSTİKLERİ

Muğla'ya 2017 yılının Mayıs ayında gelen ziyaretçi sayısı, 249.731 olarak gerçekleşerek geçen senenin aynı ayına göre %5,9 artış göstermiştir. Bu rakamın %94'ünü yabancı, %6'sını yerli turist oluşturmaktadır.

Tablo 10'da Muğla'ya gelen ziyaretçilerin aylara ve yıllara göre dağılımı verilmiştir.

Tablo 10. Muğla'ya Gelen Ziyaretçilerin Aylara ve Yıllara Göre Dağılımı

AYLAR	YILLAR				DEĞİŞİM ORANI		
	2014	2015	2016	2017	2015/2014	2016/2015	2017/2016
OCAK	2.874	3.038	5.743	5.580	5,71%	89,04%	-2,83%
ŞUBAT	4.087	4.345	8.345	5.361	6,31%	92,06%	-36%
MART	8.132	13.060	19.343	10.561	60,60%	48,11%	-45,4%
NİSAN	128.324	92.227	70.939	77.180	-28,13%	-23,08%	8,8%
MAYIS	419.463	388.179	235.893	249.731	-7,46%	-39,23%	5,9%
HAZİRAN	525.420	515.141	273.660		-1,96%	-46,88%	
TEMMUZ	657.689	637.057	360.706		-3,14%	-43,38%	
AĞUSTOS	684.010	634.320	361.997		-7,26%	-42,93%	
EYLÜL	559.722	498.835	306.371		-10,88%	-38,58%	
EKİM	291.054	261.726	165.634		-10,08%	-36,71%	
KASIM	17.010	23.201	9.878		36,40%	-57,42%	
ARALIK	4.903	10.338	4.268		110,85%	-58,72%	
TOPLAM	3.302.688	3.081.467	1.822.777		-6,70%	-40,85%	
5 AY TOP.	562.880	500.849	340.263	348.413	-11%	-32%	2%

Kaynak: Muğla İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü

2017 yılının ilk 5 ayında Muğla'ya gelen yabancıların milliyetlerine göre dağılımı incelendiğinde, ilk 5 ülke sırasıyla; İngiltere, Rusya Federasyonu, Almanya, Hollanda ve İsrail'dir.

2014, 2015, 2016 ve 2017 yıllarının Ocak-Mayıs aylarında Muğla'ya gelen ziyaretçilerin milliyetlerine göre dağılımı Tablo 11'de belirtilmiştir.

Tablo 11. Muğla'ya Gelen Ziyaretçilerin Milliyetlerine Göre Dağılımı (Ocak-Mayıs)

MİLLİYETİ	2014	2015	2016	2017	2015/2014	2016/2015	2017/2016
ALMANYA	41.368	52.444	39.294	30.244	27%	-25%	-23%
AMERİKA	2.768	2.042	3.675	1.012	-26%	80%	-72%
AVUSTRALYA	1.239	1.036	1.561	524	-16%	51%	-66%
AVUSTURYA	1.975	1.679	993	667	-15%	-41%	-33%
AZERBEYCAN	105	61	36	71	-42%	-41%	97%
BELÇİKA	21.541	19.346	10.338	7.070	-10%	-47%	-32%
BEYAZRUSYA	1.353	1.031	303	1.231	-24%	-71%	306%
BULGARİSTAN	2.272	2.172	1.631	898	-4%	-25%	-45%
ÇEK CUMHU.	1.324	942	147	223	-29%	-84%	52%
DANİMARKA	6.461	6.150	7.995	2.262	-5%	30%	-72%
FİNLANDİYA	4.272	3.975	1.650	431	-7%	-58%	-74%
FRANSA	34.630	18.826	6.314	4.206	-46%	-66%	-33%
G.AFRİKA C.	305	243	186	158	-20%	-23%	-15%
HOLLANDA	56.071	51.575	34.464	18.762	-8%	-33%	-46%
İNGİLTERE	257.017	224.391	158.984	146.856	-13%	-29%	-8%
İRAN	251	227	166	502	-10%	-27%	202%
İRLANDA	3.159	2.723	1.969	1.091	-14%	-28%	-45%
İSPANYA	622	1.073	337	267	73%	-69%	-21%
İSRAİL	844	874	1.597	15.877	4%	83%	894%
İSVEÇ	9.743	9.074	5.695	1.489	-7%	-37%	-74%

İSVİÇRE	987	1.165	1.435	889	18%	23%	-38%
İTALYA	1.745	1.630	1.331	827	-7%	-18%	-38%
İZLANDA	328	533	77	89	63%	-86%	16%
JAPONYA	107	142	60	178	33%	-58%	197%
KANADA	860	746	1.217	453	-13%	63%	-63%
KAZAKİSTAN	176	121	45	354	-31%	-63%	687%
LETONYA	474	440	329	318	-7%	-25%	-3%
LİTVANYA	2.498	2.229	2.307	1.911	-11%	3%	-17%
LÜBNAN	85	181	158	66	113%	-13%	-58%
LÜKSEMBURG	72	102	91	38	42%	-11%	-58%
MACARİSTAN	231	164	151	118	-29%	-8%	-22%
MISIR	149	46	37	67	-69%	-20%	81%
NORVEÇ	1.424	1.233	1.298	335	-13%	5%	-74%
POLONYA	20.658	17.760	6.046	6.290	-14%	-66%	4%
PORTEKİZ	434	287	231	208	-34%	-20%	-10%
ROMANYA	1.149	912	608	661	-21%	-33%	9%
RUSYA FED.	41.719	28.091	648	43.348	-33%	-98%	6590%
SİRBİSTAN	378	131	102	122	-65%	-22%	20%
SLOVAKYA	208	168	107	135	-19%	-36%	26%
SLOVENYA	51	40	25	29	-22%	-38%	16%
SUUDİ	100	75	113	59	-25%	51%	-48%
UKRAYNA	5.625	4.024	10.073	14.907	-28%	150%	48%
ÜRDÜN	2.171	2.026	1.504	2.670	-7%	-26%	78%
YENİ	387	420	255	170	9%	-39%	-33%
YUNANİSTAN	5.429	4.985	4.247	4.530	-8%	-15%	7%
DİĞER	7.382	9.573	4.477	4.355	30%	-53%	-3%
YABANCI	542.147	477.108	314.307	316.968	-12%	-34%	1%
YERLİ TURİST	20.733	23.741	25.956	31.445	15%	9%	21%
GENEL TOPLAMI	562.880	500.849	340.263	348.413	-11%	-32%	2%

Kaynak: Muğla İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü

1.2.4. İZMİR'E GELEN ZİYARETÇİ İSTATİSTİKLERİ

İzmir'e 2017 yılının Mayıs ayında gelen ziyaretçi sayısı 112.634 olarak gerçekleşmiştir. Geçen senenin Mayıs ayına göre %8 oranında azalış göstermiştir.

2017 yılının Ocak-Mayıs aylarının toplamı incelendiğinde; geçen yılın aynı dönemine göre %2'lik bir azalış ile 370.187 olarak gerçekleşmiştir.

Tablo 12'de İzmir'e gelen ziyaretçilerin aylara ve yıllara göre dağılımı verilmiştir.

Tablo 12. İzmir'e Gelen Ziyaretçilerin Aylara ve Yıllara Göre Dağılımı

	YILLAR				DEĞİŞİM ORANI		
	2014	2015	2016	2017	2015/2014	2016/2015	2017/2016
OCAK	53.301	46.905	48.558	49.719	-12,00%	3,52%	2,39%
ŞUBAT	64.271	58.143	51.902	49.105	-9,53%	-10,73%	-5,39%
MART	71.643	70.217	72.713	67.610	-1,99%	3,55%	-7,02%
NİSAN	138.058	117.851	81.030	91.119	-14,64%	-31,24%	%12
MAYIS	187.764	182.012	121.896	112.634	-3,06%	-33,03%	-8%
HAZİRAN	214.307	197.817	124.923		-7,69%	-36,85%	
TEMMUZ	303.790	303.118	223.902		-0,22%	-26,13%	
AĞUSTOS	287.170	291.979	185.526		1,67%	-36,46%	
EYLÜL	223.774	219.188	146.014		-2,05%	-33,38%	
EKİM	178.793	171.599	107.145		-4,02%	-37,56%	
KASIM	71.008	77.666	48.310		9,38%	-37,80%	
ARALIK	53.688	56.057	55.552		4,41%	-0,9%	
GENEL TOPLAM	1.847.567	1.792.552	1.267.471		-2,98%	-29,29%	
5 AYLIK TOP	515.037	475.128	376.099	370.187	-8%	-21%	-2%

Kaynak: İzmir İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü

2014, 2015, 2016 ve 2017 yıllarının ilk beş ayında İzmir'e gelen ziyaretçilerin milliyetlerine göre dağılımı Tablo 13'te belirtilmiştir.

Tablo 13'e göre İzmir'e gelen yabancı ziyaretçilerin rakamları incelendiğinde; 2017 yılının Mayıs ayında en çok ziyaretçi gönderen ilk 5 ülke sırasıyla; Almanya, İran, İngiltere, Hollanda ve Belçika'dır. İzmir'e gelen ziyaretçi sayısının yaklaşık %51'ini yabancı ziyaretçiler oluşturmuştur. Geçen yılın Mayıs ayına göre gelen yabancı ziyaretçi sayısında %13 oranında azalma olmuştur. 2017 yılının ilk beş ayında gelen yabancı ziyaretçi sayısı, geçen senenin aynı dönemine göre %10 azalmıştır.

Tablo 13. İzmir'e Gelen Ziyaretçilerin Milliyetlerine Göre Dağılımı (Ocak-Mayıs)

MİLLİYETİ	2014	2015	2016	2017	2015/2014	2016/2015	2017/2016
A.B.D.	7.138	4.080	1.593	2.121	-43%	-61%	33%
ALMANYA	90.092	87.445	73.708	61.974	-3%	-16%	-16%
ARJANTİN	838	655	65	124	-22%	-90%	91%
ARNAVUTLUK	140	114	86	186	-19%	-25%	116%
AVUSTRALYA	1.883	4.056	239	451	115%	-94%	89%
AVUSTURYA	7.972	5.572	3.093	3.316	-30%	-44%	7%
AZERBAYCAN	139	119	163	160	-14%	37%	-2%
B.A.EMİRLİĞİ	17	50	9	3	194%	-82%	-67%
BAHREYN	5	6	2	3	20%	-67%	50%
BANGLADEŞ	7	9	7	4	29%	-22%	-43%
BELARUS	2.757	2.116	632	615	-23%	-70%	-3%
BELÇİKA	14.382	9.729	5.224	6.352	-32%	-46%	22%
BOSNA HERSEK	101	244	112	64	142%	-54%	-43%
BREZİLYA	1.659	1.093	117	161	-34%	-89%	38%

BULGARİSTAN	1.036	1.175	1.012	1.305	13%	-14%	29%
CEZAYİR	266	121	22	34	-55%	-82%	55%
ÇEK CUM.	557	769	140	186	38%	-82%	33%
ÇİN HALK CUM.	1.117	1.183	124	122	6%	-90%	-2%
DANİMARKA	1.555	4.430	4.358	782	185%	-2%	-82%
ENDONEZYA	65	168	64	54	158%	-62%	-16%
ERMENİSTAN	30	1	2	9	-97%	100%	350%
ESTONYA	46	41	20	37	-11%	-51%	85%
FAS	326	352	199	187	8%	-43%	-6%
FİLİPİNLER	482	857	610	441	78%	-29%	-28%
FİNLANDİYA	1.063	1.110	556	790	4%	-50%	42%
FRANSA	38.450	24.149	4.252	5.551	-37%	-82%	31%
G. KIBRIS RUM YÖN.	132	100	147	106	-24%	47%	-28%
G. KORE	3.640	2.282	459	196	-37%	-80%	-57%
GÜNEY AFRİKA CUM.	847	340	47	53	-60%	-86%	13%
GÜRCİSTAN	125	86	64	107	-31%	-26%	67%
HIRVATİSTAN	592	512	112	137	-14%	-78%	22%
HİNDİSTAN	279	659	280	251	136%	-58%	-10%
HOLLANDA	28.927	23.201	18.902	14.411	-20%	-19%	-24%
IRAK	243	124	28	92	-49%	-77%	229%
İNGİLTERE	24.530	22.808	14.323	14.738	-7%	-37%	3%
İRAN	8.650	10.829	13.368	15.159	25%	23%	13%
İRLANDA	6.611	6.608	2.152	2.819	0%	-67%	31%
İSPANYA	2.538	2.260	285	445	-11%	-87%	56%
İSRAİL	207	105	27	51	-49%	-74%	89%
İSVEÇ	2.473	9.784	3.885	1.110	296%	-60%	-71%
İSVİÇRE	7.359	6.295	3.663	2.758	-14%	-42%	-25%
İTALYA	31.704	12.547	1.134	1.251	-60%	-91%	10%
İZLANDA	30	45	18	4	50%	-60%	-78%
JAPONYA	828	758	117	159	-8%	-85%	36%
K.K.T.C.	6.174	5.588	6.146	6.542	-9%	10%	6%
KANADA	2.273	1.026	434	552	-55%	-58%	27%
KARADAĞ	60	38	17	45	-37%	-55%	165%
KAZAKİSTAN	44	189	65	84	330%	-66%	29%
KIRGIZİSTAN	31	252	21	43	713%	-92%	105%
KOLOMBİYA	172	78	54	118	-55%	-31%	119%
KOSOVA	127	151	142	90	19%	-6%	-37%
KUVEYT	38	17	12	25	-55%	-29%	108%
LETONYA	104	129	89	112	24%	-31%	26%
LİBYA	22	64	11	11	191%	-83%	0%
LİTVANYA	237	370	146	225	56%	-61%	54%
LÜBNAN	130	123	215	103	-5%	75%	-52%
LÜKSEMBURG	344	261	23	23	-24%	-91%	0%
MACARİSTAN	454	496	109	121	9%	-78%	11%
MAKEDONYA	127	167	131	157	31%	-22%	20%
MALEZYA	107	49	25	34	-54%	-49%	36%
MALTA	54	20	1	3	-63%	-95%	200%
MEKSİKA	1.046	347	58	493	-67%	-83%	750%

MISIR	68	68	46	40	0%	-32%	-13%
MİLLİYETSİZ	598	157	76	87	-74%	-52%	14%
MOLDOVA	68	66	38	614	-3%	-42%	1516%
NORVEÇ	1.923	791	1.161	254	-59%	47%	-78%
ÖZBEKİSTAN	45	17	21	20	-62%	24%	-5%
PAKİSTAN	26	57	35	57	119%	-39%	63%
POLONYA	3.631	3.401	947	974	-6%	-72%	3%
PORTEKİZ	1.057	1.029	180	218	-3%	-83%	21%
ROMANYA	700	680	266	425	-3%	-61%	60%
RUSYA FED.	2.478	1.029	395	1.157	-58%	-62%	193%
S.ARABİSTAN	46	16	90	29	-65%	463%	-68%
SİNGAPUR	70	34	16	20	-51%	-53%	25%
SLOVAKYA	335	278	271	162	-17%	-3%	-40%
SLOVENYA	978	467	75	46	-52%	-84%	-39%
SUDAN	1	2	4	2	100%	100%	-50%
SURİYE	366	297	1.860	37	-19%	526%	-98%
ŞİLİ	284	231	19	57	-19%	-92%	200%
TACİKİSTAN	2	8	6	93	300%	-25%	1450%
TAYLAND	103	88	71	49	-15%	-19%	-31%
TUNUS	144	175	38	199	22%	-78%	424%
TÜRKMENİSTAN	26	29	31	43	12%	7%	39%
UKRAYNA	844	757	539	850	-10%	-29%	58%
ÜRDÜN	24	34	35	53	42%	3%	51%
VENEZÜELLA	129	36	10	10	-72%	-72%	0%
YEMEN	6	5	4	2	-17%	-20%	-50%
YENİ ZELANDA	233	176	51	49	-24%	-71%	-4%
YUNANİSTAN	7.620	9.805	6.620	4.367	29%	-32%	-34%
DİĞER	1.272	1.307	420	625	3%	-68%	49%
YABANCI TOPLAM	326.472	279.392	176.480	158.207	-14%	-37%	-10%
TÜRKİYE	188.565	195.736	199.619	211.980	4%	2%	6%
GENEL TOPLAM	515.037	475.128	376.099	370.187	-8%	-21%	-2%

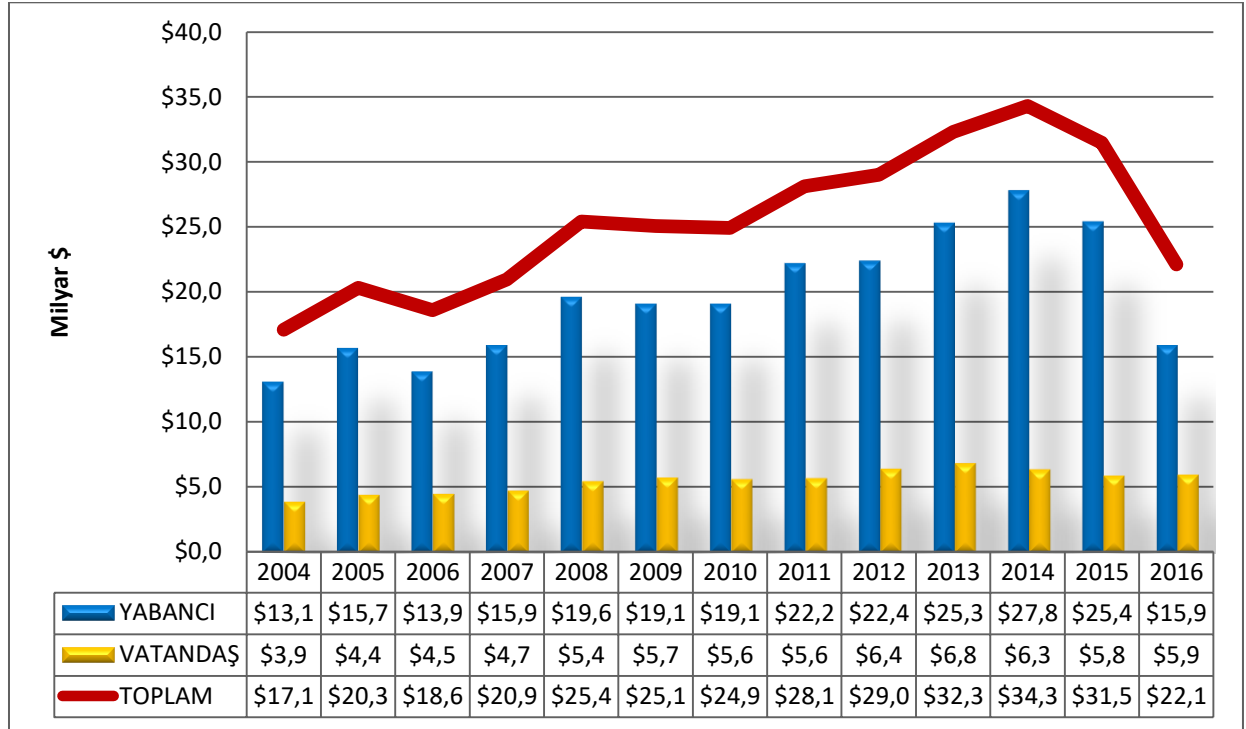
Kaynak: İzmir Kültür ve Turizm Müdürlüğü

2. TÜRKİYE’NİN TURİZM GELİRİ, ORTALAMA HARCAMA ve TURİZM GİDERİ

2.1. TÜRKİYE’NİN TURİZM GELİRİ ve ORTALAMA HARCAMA

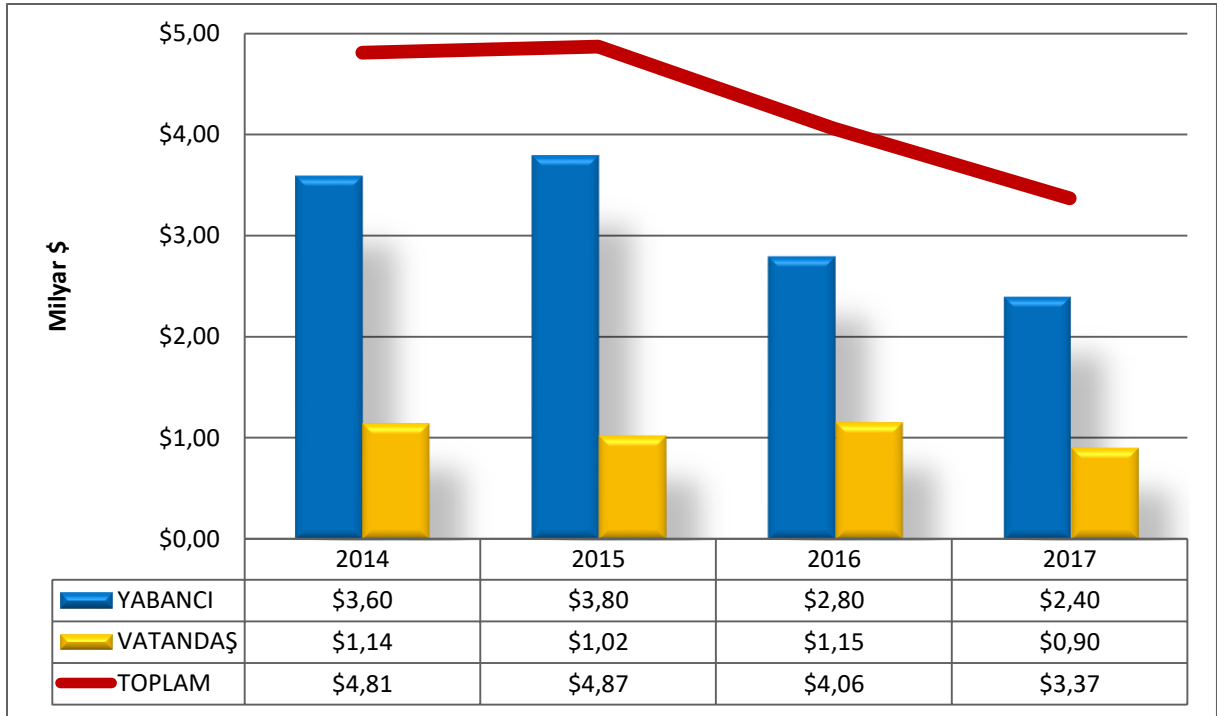
Ülkemizin turizm geliri, 2016 yılında %29,7 düşerek 22,1 Milyar ABD Doları olarak gerçekleşmiştir. Yurt dışında yaşayan vatandaşlarımızdan elde edilen gelir, geçen yıla göre yakın rakamlara ulaşmıştır. Yalnız gelen yabancı sayısının %30,1 düşüşü, sadece yabancılardan elde edilen gelirin %37,1 oranında azalmasına neden olmuştur.

Türkiye’nin turizm gelirinin yıllara göre dağılımının aktarıldığı Şekil 1’de görüldüğü gibi, 2014 yılı turizm gelirleri karşılaştırıldığında 10 yılda %100,5 gibi büyük bir oranla büyüme yaşandığı görülmektedir. 2014 yılından sonra turizm gelirimizde düşüş yaşanmaktadır.

Şekil 1. Yabancı Ziyaretçi ve Yurt Dışında İkamet Eden Vatandaş Ziyaretçi Turizm Gelirlerinin Yıllara Göre Dağılımı

Şekil 2’de 2014, 2015, 2016 ve 2017 yıllarına ait birinci çeyrek turizm geliri grafiği, rakamlar ile verilmiştir. 2017 yılının Ocak-Mart aylarına ait turizm geliri 3,37 Milyar ABD Doları olarak gerçekleşerek geçen yılın aynı dönemine göre %17,1 oranında azalmıştır. Düşüşün başladığı 2015 yılının aynı dönemine göre bu yıla ait turizm geliri %30,8 düşüş göstermiştir.

Şekil 2. Yabancı Ziyaretçi ve Yurt Dışında İkamet Eden Vatandaş Ziyaretçi Turizm Gelirlerinin Yıllara Göre Dağılımı (1. Çeyrek)

Tablo 14'te 2014, 2015 ve 2016 yıllarına ait ve 2017 yılının ilk üç ayına ait turizm geliri verilmiştir.

Tablo 14. 2014-2017 Yılları Turizm Geliri (Milyon \$)

	2014				2015				2016				2017				2015/2014				2016/2015				2017/2016			
	(*)	(**)	(***)	TOPLAM	(*)	(**)	(***)	TOPLAM	(*)	(**)	(***)	TOPLAM	(*)	(**)	(***)	TOPLAM	(*)	(**)	(***)	TOPLAM	(*)	(**)	(***)	TOPLAM	(*)	(**)	(***)	TOPLAM
OCAK	1 090,3	417,9	12,2	1 520,4	1 237,4	378,7	9,4	1 625,5	980,4	422,6	9,0	1 412,0	797,5	339,4	6,7	1 143,6	13,5	-9,4	-22,7	6,9	-20,8	11,6	-4,3	-13,1	-18,7	-19,7	-25,6	-19,0
ŞUBAT	1 065,6	365,3	11,4	1 442,3	1 112,7	305,3	9,3	1 427,3	828,8	351,4	8,6	1 188,8	703,6	282,2	6,5	992,3	4,4	-16,4	-18,3	-1,0	-25,5	15,1	-7,5	-16,7	-15,1	-19,7	-24,4	-16,5
MART	1 476,5	354,4	14,3	1 845,2	1 464,7	340,3	11,0	1 816,0	1 071,1	383,9	10,6	1 465,6	903,5	322,3	8,0	1 233,8	-0,8	-4,0	-23,0	-1,6	-26,9	12,8	-3,6	-19,3	-15,6	-16,0	-24,5	-15,8
3 AYLIK TOPLAM	3 632,4	1 137,6	37,8	4 807,8	3 814,8	1 024,3	29,7	4 868,8	2 880,3	1 157,9	28,2	4 066,4	2 404,6	943,9	21,2	3 369,7	5,0	-10,0	-21,5	1,3	-24,5	13,0	-5,1	-16,5	-16,5	-18,5	-24,8	-17,1
NİSAN	1 649,6	436,5	17,2	2 103,3	1 521,7	330,3	11,7	1 863,8	967,8	372,4	12,6	1 352,8					-7,8	-24,3	-32,0	-11,4	-36,4	12,7	7,7	-27,4				
MAYIS	2 670,9	453,5	22,0	3 146,4	2 347,3	356,3	15,8	2 719,4	1 416,4	408,7	13,3	1 838,4					-12,1	-21,4	-28,2	-13,6	-39,7	14,7	-15,8	-32,4				
HAZİRAN	3 213,9	489,1	23,2	3 726,2	2 793,8	339,3	17,4	3 150,5	1 425,2	351,3	13,5	1 790,0					-13,1	-30,6	-25,0	-15,5	-49,0	3,5	-22,4	-43,2				
TEMMUZ	3 079,0	601,8	24,9	3 705,7	3 018,7	642,1	22,2	3 683,0	1 710,2	663,5	16,9	2 390,6					-2,0	6,7	-10,8	-0,6	-43,3	3,3	-23,9	-35,1				
AĞUSTOS	4 048,9	863,6	34,2	4 946,7	3 849,7	868,5	24,0	4 742,4	2 252,3	828,8	17,3	3 098,4					-4,9	0,6	-29,8	-4,1	-41,5	-4,6	-27,9	-34,7				
EYLÜL	3 311,1	863,5	27,5	4 202,1	3 025,5	822,8	20,5	3 868,8	1 925,2	847,3	15,5	2 788,0					-8,6	-4,7	-25,5	-7,9	-36,4	3,0	-24,4	-27,9				
EKİM	3 386,5	554,0	24,8	3 965,3	2 834,3	530,2	16,9	3 381,4	1 801,0	493,0	15,7	2 309,7					-16,3	-4,3	-31,9	-14,7	-36,5	-7,0	-7,1	-31,7				
KASIM	1 639,5	443,8	15,5	2 098,8	1 310,2	474,2	12,9	1 797,3	892,0	429,0	10,0	1 331,0					-20,1	6,8	-16,8	-14,4	-31,9	-9,5	-22,5	-25,9				
ARALIK	1 146,3	445,9	11,4	1 603,6	922,8	455,0	11,5	1 389,3	721,0	413,0	8,1	1 142,1					-19,5	2,0	,9	-13,4	-21,9	-9,2	-29,6	-17,8				
12 AYLIK TOPLAM	27 778,1	6 289,3	238,5	34 305,9	25 438,8	5 843,0	182,6	31 464,7	15 991,4	5 964,9	151,1	22 107,4					-8,4	-7,1	-23,4	-8,3	-37,1	2,1	-17,3	-29,7				

Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu, Merkez Bankası, Kültür ve Turizm Bakanlığı

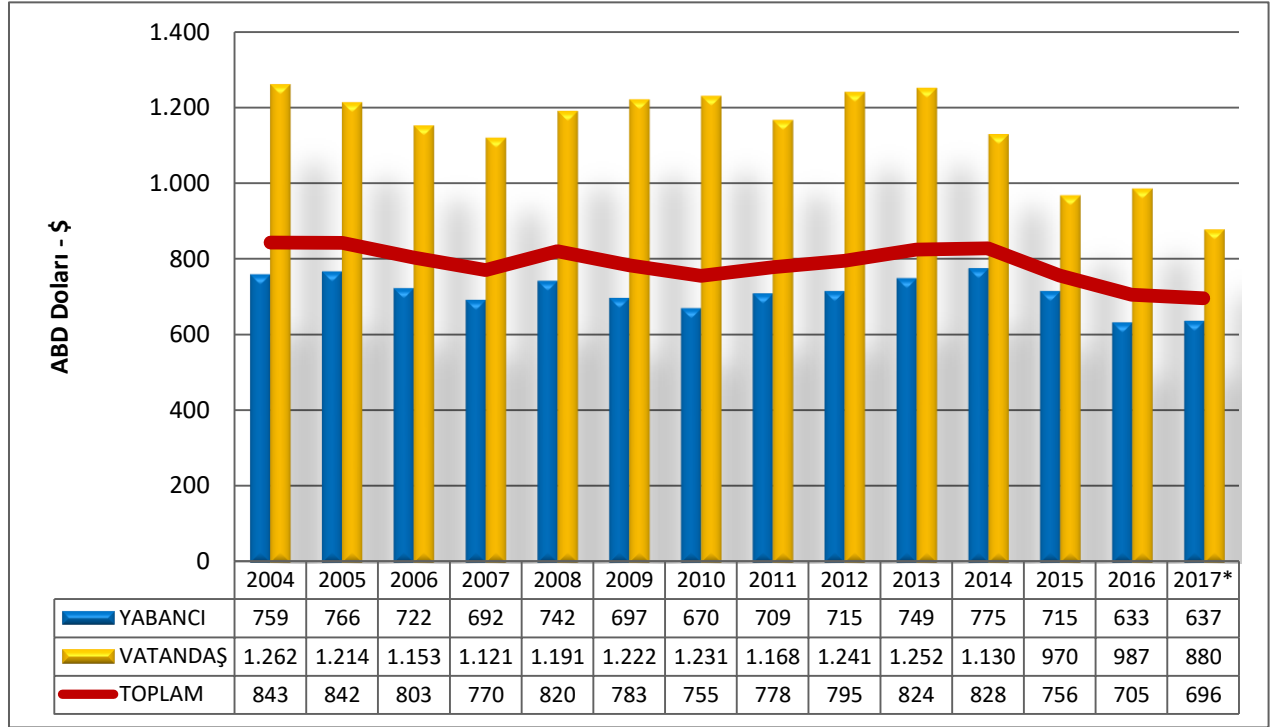
(*) : Yabancı ziyaretçilerden elde edilen gelir.

(**) : Yurt dışında ikamet eden vatandaş ziyaretçilerden elde edilen gelir.

(***) : GSM Dolaşım Harcamaları ile Marina Hizmet Harcamaları Toplam Gelirde Yer Almakta Olup, Yabancı - Vatandaş Ayrımı Verilememektedir.

2017 yılının ilk üç ayına ait yabancı ziyaretçilerin ortalama harcaması 637 ABD Doları ve yurtdışında ikamet eden vatandaşların ortalama harcaması 880 ABD Doları olarak gerçekleşmiş olup genel ortalama harcama 696 ABD Doları olarak gerçekleşerek düşüş devam etmiştir.

Şekil 3'te yabancı ziyaretçilerin ve yurt dışında ikamet eden vatandaş ziyaretçilerin ortalama harcamasının yıllara göre dağılımı aktarılmıştır.

Şekil 3. Yabancı Ziyaretçi ve Yurt Dışında İkamet Eden Vatandaş Ziyaretçi Ortalama Harcamasının Yıllara Göre Dağılımı

Kaynak: T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı Yatırım ve İşletmeler Genel Müdürlüğü

2.1.1. TURİZM SEKTÖRÜNÜN TEKSTİL ve OTOMOTİV SEKTÖRÜ İLE KARŞILAŞTIRILMASI

2017 yılının ilk üç ayında gerçekleşen ülkemizin ihracat rakamı 37 milyar 868 milyon 666 bin ABD Doları, ithalat rakamı ise 50 milyar 394 milyon 227 bin ABD Doları olarak gerçekleşmiştir. Dış ticaret açığı 12 milyar 525 milyon 561 bin ABD Doları gerçekleşmiştir. Aynı döneme ait turizm gelirimiz 3 milyar 369 milyon 700 bin ABD Doları olmuştur. Diğer bir deyişle, turizm gelirimiz, dış ticaret açığımızın %26,90'ini karşılamıştır.

Tablo 15'te dış ticaret verisi ve turizm gelirinin yanı sıra otomotiv ile tekstil sektörünün ithalat ve ihracat rakamlarına yer verilmiştir.

Tablo 15. Türkiye, Tekstil ve Otomotiv Sektörünün Dış Ticaret Verileri ile Turizm Sektörünün Karşılaştırılması

	1. Çeyrek (Ocak – Mart) Dış Ticareti Verileri (000 \$)					
	YILLAR	2014	2015	2016	2017	2017/2016
	KALEMLER					Değişim (%)
TÜRKİYE (*)	Türkiye Toplam İthalatı	57.457.888	52.312.694	46.796.448	50.394.227	8%
	Türkiye Toplam İhracatı	40.133.165	37.053.537	34.671.914	37.868.666	9%
	Türkiye Toplam Dış Ticaret Açığı	-17.324.723	-15.259.156	-12.124.533	-12.525.561	3%
TURİZM (*)	Turizm Geliri	4.807.835	4.868.800	4.066.400	3.369.700	-16%
	Turizm Gelirinin Dış Ticaret Açığını Karşılama Oranı	27,75%	31,91%	33,54%	26,90%	
OTOMOTİV (*)	Otomotiv İthalatı	3.014.585	3.651.272	3.750.098	3.128.727	-17%
	Otomotiv İhracatı	4.373.135	4.308.707	4.576.174	5.852.719	28%
	Otomotiv Dış Ticaret Açığı/Fazlası	1.358.550	657.435	826.077	2.723.992	230%
	Otomotiv İhracatın İthalatı Karşılama Oranı	1,45%	1,18%	1,22%	1,87%	
	Otomotiv İthalatının Türkiye Toplam İçindeki Payı	5,25%	6,98%	8,01%	6,21%	
	Otomotiv İhracatının Türkiye Toplam İçindeki Payı	10,90%	11,63%	13,20%	15,46%	
TEKSTİL (*)	Tekstil İthalatı	3.329.661	2.835.029	2.794.784	2.627.974	-6%
	Tekstil İhracatı	7.319.640	6.218.749	6.480.331	6.450.602	0%
	Tekstil Dış Ticaret Açığı/Fazlası	3.989.979	3.383.720	3.685.547	3.822.628	4%
	Tekstil İhracatın İthalatı Karşılama Oranı	2,20%	2,19%	2,32%	2,45%	
	Tekstil İthalatının Türkiye Toplam İçindeki Payı	5,79%	5,42%	5,97%	5,21%	
	Tekstil İhracatının Türkiye Toplam İçindeki Payı	18,24%	16,78%	18,69%	17,03%	

Kaynaklar: (*) TÜİK Dış Ticaret İstatistikleri (*) T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı, Yatırım ve İşletmeler Genel Müdürlüğü (*) TÜİK Dış Ticaret İstatistikleri, Fasıllar GTİB-87 (*) TÜİK Dış Ticaret İstatistikleri, Fasıllar GTİB-50-63

2.2. TÜRKİYE’NİN TURİZM GİDERİ

Türkiye’nin turizm gideri, 2017 yılının ilk üç ayında 855,8 Milyon ABD Doları olarak gerçekleşerek geçen yılın aynı dönemine göre %44,3 azalma göstermiştir.

Tablo 16’da turizm giderimizin aylara ve yıllara göre dağılımı aktarılmıştır.

Tablo 16. Türkiye Turizm Giderinin Aylara ve Yıllara Göre Dağılımı (Milyon \$)

	2014	2015	2016	2017	2015/14	2016/15	2017/2016
OCAK	394,4	410,8	481,0	275,2	4,2	17,1	-42,8
ŞUBAT	493,4	430,7	531,4	277,4	-12,7	23,4	-47,8
MART	478,0	441,0	525,2	303,2	-7,7	19,1	-42,3
3 AYLIK TOPLAM	1 365,8	1 282,5	1 537,6	855,8	-6,1	19,9	-44,3
NİSAN	403,4	478,9	475,1		18,7	-0,8	
MAYIS	481,3	554,9	555,1		15,3	0,0	
HAZİRAN	518,1	509,0	479,5		-1,8	-5,8	
TEMMUZ	426,4	496,7	436,8		16,5	-12,1	
AĞUSTOS	416,0	445,1	327,6		7,0	-26,4	
EYLÜL	335,7	402,8	367,4		20,0	-8,8	
EKİM	587,9	551,7	313,3		-6,2	-43,2	
KASIM	456,7	481,0	272,0		5,3	-43,5	
ARALIK	479,1	495,7	285,4		3,5	-42,4	
12 AYLIK TOPLAM	5 470,4	5 698,3	5 049,8		4,2	-11,4	

Kaynak: T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı Yatırım ve İşletmeler Genel Müdürlüğü